

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

V skladu s 35. členom Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (uradno prečiščeno besedilo) /ZUJIK-UPB1/ (UL RS, št. 77/2007) in 14. členom Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Pokrajinski muzej Koper (Uradne objave, PN št. 10/2004) sprejema direktor

STRATEŠKI NAČRT

POKRAJINSKEGA MUZEJA KOPER

2021-2025

Uvod

Pokrajinski muzej Koper je po svojem poslanstvu muzej splošnega tipa, ki v skladu s pravili in cilji muzejske stroke skrbi za premično kulturno dediščino ter jo predstavlja najširšemu krogu javnosti. Vsebinsko področje delovanja pokriva področje arheologije, zgodovine, umetnostne in kulturne zgodovine ter etnologije istrsko-kraškega območja. Iz tega izhajajo muzejska zbiralna politika in muzejske zbirke, izobraževalna in popularizacijska dejavnost ter muzejska ponudba javnosti.

V letih 2021–2025 so prednostne naloge javnega zavoda Pokrajinski muzej Koper:

1. ohranitev pooblastila za izvajanje dejavnosti državne javne službe;
2. nadaljnja pridobitev ustreznih depojskih prostorov;
3. preselitev pisarniških prostorov v novo stavbo;
4. vodenje registra premične kulturne dediščine (Zakon o varstvu kulturne dediščine, Uradni list RS, št. 16/08 in 123/08);
5. uveljavljanje koncepta muzeja kot ustanove neformalnega vseživljenjskega izobraževanja;
6. posodobitev (tudi didaktična) muzejskih stalnih postavitvev, odkupi predmetov kulturne dediščine in določitev muzejskega fonda za nujne odkupe predmetov;
7. izvajanje izobraževalnih programov in popularizacija kulturne dediščine;
8. evidentiranje zbirk na terenu;
9. fizična in vsebinska dostopnost kulturne dediščine, ki omogoča dostop najširši populaciji in invalidnim osebam;

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

10. povezovanje muzeja z lokalnim prebivalstvom, gospodarstvom in lokalnimi javnimi in izobraževalnimi ustanovami;
11. nadaljevanje postopka informatizacije – ureditev sodobne muzejske dokumentacije in informacijska dostopnost do podatkov o kulturni dediščini;
12. uvajanje spletnih tehnologij ter navidezne in povečane resničnosti pri interpretaciji kulturne dediščine;
13. trženje muzejskih storitev in muzejskih prostorov in
14. pridobitev restitucijskega gradiva PMK.

Utemeljitev strateškega načrta

Vsebinsko področje delovanja pokriva področje arheologije, zgodovine Primorske, umetnostne in kulturne zgodovine ter etnologije premične kulturne dediščine istrsko-kraškega območja. To je tudi izhodišče, na katerem temeljijo zbiralna politika in muzejske zbirke, kot tudi izobraževalna in popularizacijska dejavnost ter muzejska ponudba.

Prostori morajo zagotavljati varno hranjenje predmetov ter zaščito pred krajo in vsemi drugimi škodljivimi vplivi (optimalni mikroklimatski pogoji, alarmni sistem, video nadzor), razstavnimi prostori pa nemoten ogled in strokovno predstavitev gradiva. Obiskovalcem morajo biti dostopne informacije o muzejskih zbirkah in razstavljenih muzejskih predmetih, ogled mora biti omogočen v čistih ter temperaturno in klimatsko ustreznih prostorih. Zainteresirani javnosti mora biti muzejsko gradivo dostopno, morebitne omejitve so lahko pogojene le s posebnimi ukrepi na področju konservacije (nadzorovano število obiskovalcev) in varnosti posamičnih muzejskih predmetov.

Usmeritve in dejavnosti Pokrajinskega muzeja Koper

- zbiranje, hranjenje, varovanje, dokumentiranje, konserviranje in restavriranje, znanstveno-raziskovalno (strokovno) preučevanje in predstavljanje premične kulturne dediščine;
- vodenje registra premične kulturne dediščine;
- priprava in posredovanje tematskih razstav;
- dopolnitev in posodobitev muzejskih stalnih postavitvev, kar vključuje tudi didaktično posodobitev stalnih postavitvev za zagotovitev celovitejše muzejske izkušnje najrazličnejšim muzejskim uporabnikom;
- odkupi predmetov kulturne dediščine;
- sprotno dokumentiranje in inventarizacija muzejskega fonda in predmetov ter zbirk na terenu, ki niso last PMK ter dostopnost do podatkov o kulturni dediščini;

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

- dostopnost do kulturne dediščine najširši populaciji in invalidnim osebam;
- sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami in z Univerzo na Primorskem pri izvajanju univerzitetnih programov;
- priprava novih in izvajanje že uveljavljenih izobraževalnih programov, vsebinsko in metodološko naravnanih na posamezne ciljne skupine obiskovalcev oz. muzejskih uporabnikov;
- širjenje zavesti o pomenu kulturne dediščine in aktivno vključevanje v sodobno življenje in razvoj, povečanje njenega identifikacijskega in vzgojnega potenciala;
- zagotovitev in ureditev ustreznih muzejskih depojev;
- selitev uprave in pisarn iz palače Belgramoni Tacco in s tem pridobitev novih razstavnih površin;
- sprejemanje arhiva arheoloških najdišč z območja, ki ga v sklopu javne službe pokriva Pokrajinski muzej Koper;
- zavzemanje za vračilo restitucijskega gradiva;
- čezmejno mednarodno sodelovanje;
- razvoj specialne muzejske knjižnice ter digitalizacija in objava knjižnega gradiva, za katerega pogoji avtorstva to omogočajo;
- izdaja in prodaja strokovnih in poljudnih/didaktičnih publikacij in katalogov;
- opravljanje storitev iz svoje dejavnosti za potrebe fizičnih in pravnih oseb;
- širjenje muzejske dejavnosti z ustanavljanjem oddelkov muzeja v drugih lokalnih skupnostih na teritoriju veljavnosti javnega pooblastila za izvajanje javne službe in
- opravljanje drugih storitev, ki dopolnjujejo muzejsko dejavnost.

Financiranje

- iz državnega proračuna
- iz občinskih proračunov
- z lastnim trženjem
- s pridobivanjem sredstev sponzorjev in donatorjev.

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

Zaposlitvena struktura

Zavod izvaja javno službo na območju večine občin istrsko-kraškega območja (Piran, Izola, Koper, Ankaran, Hrpelje-Kozina, del Divače in Ilirska Bistrica). Redno je zaposlenih 17 delavcev, od tega 11,8 za področje strokovne dejavnosti, 5,2 za področje poslovne dejavnosti in administrativno-tehnične službe. Ministrstvo za kulturo trenutno uradno financira 15,84 zaposlenega, za enega pa krije stroške v celoti Občina Ilirska Bistrica, 0,16 zaposlenega pa financira Mestna občina Koper.

Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je bil sprejet na Svetu zavoda 10. 6. 2008 ter večkrat dopolnjen, nazadnje 22.02.2019. Pravilnik predstavlja zakonsko podlago za organizacijo dela in kadrovske okrepitve, tako da bo zavod izpolnjeval pogoje za celovito izvajanje dejavnosti, za katero je ustanovljen, potrebuje pa tudi dopolnitve in posodobitve.

Ob takšni kadrovski strukturi zavod ne načrtuje dodatnega rednega sodelovanja zunanjih sodelavcev preko avtorskih ali podjemnih pogodb oziroma preko študentskega dela. Sodelovanje preko avtorskih pogodb ali študentskega dela ostaja potrebno pri posebej opredeljenih nalogah, potrebne za izvedbo razstavnih, izobraževalnih in drugih projektov znotraj letnega programa dela.

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

	stanje januar 2020	potrebe
<u>Uprava:</u>		
Direktor	1	1
Pomočnik direktorja	0	1
Poslovna sekretarka	1	1
Stiki z javnostmi	0	1
	2	4
<u>Kustodiat:</u>		
Pedagog	1	2
Arheolog	2	2
Zgodovinar	1	2
Kulturni zgodovinar	1	1
Umetnostni zgodovinar	1	2
Etnolog	2	2
	8	11
<u>Dokumentacijska služba</u>		
Dokumentalist-informatik	1	1
<u>Knjižnica:</u>		
Bibliotekar	0	1
<u>Konservatorska služba:</u>		
Konservator-restavrador	1	1
Kons. rest. tehnik	1,8	2
	2,8	3
<u>Tehnična služba:</u>		
Receptor	2	4
Glavni vzdrževalec	0,2	2
Čistilka	1	2
	3,2	8
SKUPAJ	17	28

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

Strateški cilji

Temeljni strateški cilji

- **prostornejši in ustrenejši depojski prostori** – sedanje stanje depojskih prostorov ni zadovoljivo. Nujno potrebno je pridobiti dodatne depojske prostore, ki bodo čim bližje glavnini preostalim muzejskim prostorom (razstavni prostori, pisarne kustosov in restavratorske delavnice);
- **razširitev programskega financiranja** na občine, ki jih pokriva Pokrajinski muzej Koper v okviru državne javne službe ter, če in ko bodo nastale, na pokrajine, v kolikor bodo imele ustrezne pristojnosti;
- **izgradnja dodatnega nadstropja v nekdanjem kegljišču in danes razstavnem prostoru, namenjenem novejši zgodovini** – s tem bi pridobili dodatne prostore, ki se lahko namenijo depojski dejavnosti, oziroma pisarniškim in izobraževalnim prostorom;
- **izboljšati dostopnost muzeja osebam s posebnimi potrebami** – izboljšave zbirk z vsebinami, prirejenimi za ljudi s senzoričnimi omejitvami in posebnimi potrebami.
- **preselitev upravnih prostorov muzeja iz palače Belgramoni Tacco** – v sodelovanju z Mestno občino Koper nameravamo iz palače preseliti upravne prostore muzeja;
- **dodatno urediti zunanje razstavišče, muzejski vrt** – dolgoročno načrtujemo ureditev nadstreška na kamnitem obzidju v lapidariju in ureditev tlaka na Vrtu As.

Pomembnost ureditve prostorskih vprašanj v javnem zavodu, katerega ustanoviteljica je Mestna občina Koper, je prioritetenega pomena. Trenutno stanje je s pridobitvijo novih depojskih prostorov ob stari šoli v Gradinu pod nadzorom, vendar pa so številni predmeti še vedno raztreseni po različnih lokacijah, med katerimi so tudi takšne, ki za depojski dejavnost niso primerne. Tudi v luči utemeljenih pričakovanj novega (predvsem arheološkega) gradiva, katerega bo muzej prevzel v naslednjih letih, je nujno zagotoviti nove depojske kapacitete. Slednje naj bodo takšne, da bodo omogočale koncentracijo depojskih predmetov na manjše število primernejših in večjih lokacij.

Pridobitev in ureditev dodatnih depojskih prostorov

Osnovno poslanstvo Pokrajinskega muzeja Koper je ustrezno dolgoročno varovanje muzealij, pri čemer je to mogoče le z ustreznimi depojskimi prostori. Slednji in delo v

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

njih ter neposredno delo z gradivom so manj izpostavljeni javnosti, ki se torej le redko zaveda pomena depojev. Pokrajinski muzej Koper je v preteklem obdobju pridobil nekaj dodatnih depojskih prostor, med njimi izstopa predvsem skoraj 300 kvadratnih metrov za objektom stare šole v Gradinu. Ne glede na to, potrebe bistveno presegajo pridobljeno, tako da to še naprej ostaja prioriteta. Vprašanje depojev je najnujnejši in najbolj prioriteten izziv za muzej, pomoč ustanoviteljice in ministrstva za pridobitev ustreznih prostorov pa je nujna. Med možnimi rešitvami je ureditev podstrešne etaže nad razstavnim prostorom novejše zgodovine v novem delu, ali pa nakup industrijske hale/skladišča v Kopru ali njegovi okolici, morda kot skupna investicij več javnih zavodov na področju kulture v občini ali celo regiji.

Boljše upravljanje razpoložljivih prostorov

Muzej deluje v stavbah, ki so v lasti Mestne občine Koper, upravlja palačo Belgramoni Tacco, kjer je sedež muzeja z vsemi upravnimi prostori in kjer so prostori namenjeni stalnim razstavam. Zavod upravlja tudi beneško-gotsko stavbo na Gramscijevem trgu (Etnološki oddelek), pritlično stavbo ob Vrtu AS (oddelek novejše zgodovine), pritličje stavbe na Kidričevi 23a, prostore v Bernetičevi, Marušičevi in Kettejevi ulici ter Gradinu in ob mejnem prehodu Škofije.

Vse stavbe, razen palače Belgramoni Tacco, so bile v zadnjih letih deležne manjših investicijskih vlaganj, saj odmerjena sredstva državnega in mestnega proračuna za investicijsko vzdrževanje zgradb kulturnih ustanov niso zadoščala za večja vzdrževalna dela. Palača Belgramoni Tacco pa je bila v letu 2015 obsežno obnovljena s sredstvi Mestne občine Koper, Ministrstva RS za gospodarstvo in Evropske unije.

V drugih stavbah imamo še potrebe po investicijskem vzdrževanju, kot sledi:

1. nadaljnja vlaganja v muzejske stavbe

- v stavbi, kjer je postavljena stalna zbirka novejše zgodovine (nekdanje kegljišče), že več let ni bilo večjih investicijskih vlaganj; velik izziv je električna napeljava, ki povzroča nenehno izklapljanje varovalk; zastarela in nefunkcionalna centralna napeljava, problem vlažnosti, posebej v depoju. V tej stavbi je mogoče urediti tudi dodatno podstrešno nadstropje, v katerem bi bilo mogoče urediti del potrebnih depojskih in/ali pisarniških prostorov.
- v stavbi na Gramscijevem trgu je potrebno nadgraditi sanitarne prostore za obiskovalce, saj so trenutno le osnovno urejeni. Stavbo je potrebno v celoti razčrvičiti, sanirati tlak prvega nadstropja, zamenjati okna, urediti streho, zamenjati dvoje lesenih vhodnih vrat in vrata na notranje dvorišče, prepleskati razstavne prostore v prvem nadstropju in pisarniške prostore. Urediti je potrebno ogrevanje razstavnih prostorov, saj sedanje ni zadostno za zagotavljanje ustreznih temperaturnih pogojev v ogrevalnem času.

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

2. **ureditev ustreznih muzejskih depojev** – ne glede na to, da se je v zadnjem času tudi v depojskih prostorih namestilo nekaj naprav sistema Telehum (vlažilec – razvlažilec), depojski prostori še vedno ne ustrezajo zahtevanim pogojem, ki jih pred javni zavod postavljata zakonodaja in Pravilnik o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev; predvsem pa ima muzej depojskih prostorov premalo, usmeritev je zagotoviti ustrezno velike prostore in po možnosti na eni sami lokaciji;
3. **zagotovitev ustrezne konservacije muzealij** – sistemi za prezračevanje in hlajenje/ogrevanje prostorov ne zagotavljajo ustreznih mikroklimatskih pogojev, predvsem z vidika ustrezne vlažnosti, zato je potrebno investirati v dodatno opremo za zagotavljanje primerne nivoja vlažnosti. V prostorih etnološke zbirke pa je potrebno nadgraditi tudi sistem hlajenja in ogrevanja, saj obstoječa oprema ni zadostna.
4. **ureditev upravnih prostorov in prostorov v podstrešju palače** – podstrešje palače Belgramoni Tacco je ob zadnji prenovi ostalo nedotaknjeno, prav tako upravni prostori, ki jih je potrebno izseliti. V prostorih, kjer sedaj domujejo pisarne, bodo urejeni novi razstavniki prostori. Na podstrešju palače je osrednji depo za umetnostnozgodovinsko gradivo, kjer bo potrebno nadaljevati z izboljšavami z namenom, da bi zagotovili čim bolj optimalne pogoje hranjenja muzealij.
5. **obvladovanje stroškov vzdrževanja zaradi velikega števila lokacij (elektrika, varovanje ...)** – zaradi razdrobljenosti prostorov na več lokacijah v mestu, zaradi starih napeljav (elektrika, ogrevanje ...), predstavlja izredno velik problem hitro naraščanje stroškov splošnega vzdrževanja, stroškov elektrike, vode, varovanja. Zato je potrebno pogosto preverjati možnosti zniževanja tarif za energente in njihovo čim bolj racionalno koriščenje.

Posodabljanje stalnih zbirk

Stalne zbirke predstavljajo jedro muzejske razstavne dejavnosti. Ne glede na to pa stalnost ne pomeni nespremenljivosti postavitve. Zbirke naj se dopolnjujejo in oplemenitijo. V ta namen se bodo načrtovali letni programi dela in financiranje s strani pristojnega ministrstva in lokalnih skupnosti.

Potrebno je vzpostaviti muzejski fond, ki bi omogočal nujne odkupe tistih predmetov kulturne dediščine, ki predstavljajo bodisi ogroženo kulturno dediščino, bodisi se pojavijo na trgu kot posebej pomembni za dopolnitev muzejskih zbirk in bi dejansko čakanje na uvrstitev v letni program pomenilo zaradi časovne odmaknjenosti lahko tudi izgubo predmeta.

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

Izobraževalna dejavnost

Med prednostne naloge Pokrajinskega muzeja Koper spada tudi »uveljavljanje koncepta muzeja kot ustanove neformalnega vseživljenjskega izobraževanja«. Povečevanje izobraževalnih možnosti preko muzejskih zbirk za najrazličnejše obiskovalce narekuje iskanje vedno novih pristopov in inovativno interpretiranje dediščine s področij arheologije, etnologije, kulturne zgodovine, novejših zgodovine in umetnosti. V prihodnosti je potrebno, poleg pedagoških programov za vrtce in šole, aktivnosti za družine in odrasle obiskovalce, povečati dostopnost za ranljive družbene skupine in delati na didaktični posodobitvi stalnih muzejskih zbirk. Izobraževalni naboj muzeja je smiselno prioritarno usmerjati v potrebe lokalne skupnosti ter s povezovanjem z zavodi, društvi, posamezniki in s pripravo skupnih akcij ukoreninjati muzej v lokalni kulturni prostor ter tako ohranjati njegovo identiteto.

Iz vsakoletnih evalvacijskih poročil pedagoške službe je razviden vsebinski in količinski porast izobraževalnih dejavnosti ter obiskovalcev – ti podatki in zgoraj navedeni načrti jasno upravičujejo potrebo po kadrovske okrepitvi muzejske izobraževalne službe.

Prostovoljstvo

S prostovoljstvom, ki ga v Pokrajinskem muzeju Koper razvijamo od leta 2010 dalje, udeležujemo eno od prednostnih nalog pričujočega strateškega načrta, torej povezovanje muzeja z lokalnim prebivalstvom. Gre za obojestransko bogatitev: muzej prostovoljcem nudi strokovno podporo, spodbuja strokovno in socialno mreženje ter krepi občutek lastne vrednosti za družbo. Prostovoljci pa muzej plemenitijo s svojim znanjem in izkušnjami (urejanje dokumentacije, pomoč pri pripravi razstav, delo informatorja v zbirkah, pomoč pri sprejemu obiskovalcev), ki posebej pri pedagoških dejavnostih predstavljajo neprecenljivo dodano vrednost: starejše prostovoljke s svojim poznavanjem dediščine »iz prve roke«, s svojimi pričevanji, spomini in prek medgeneracijskega povezovanja prenašajo občutek za pomen dediščine na mlajše rodove.

Muzejska specializirana knjižnica

Knjižna zbirka je začela nastajati vse od začetka delovanja muzeja leta 1911, kot nepogrešljiv element raziskovanja in proučevanja strokovnih delavcev ustanove. Knjižnica je bila namenjena notranji uporabi, vendar se je z leti bogatila in širila (k temu so pripomogla tudi dela, ki jih je prevzel muzej iz stare kopske knjižnice in segajo vse od 17. stoletja dalje), skupno sedaj obsega več kot 11.000 knjižnih enot. Bogate in nepogrešljive monografije, serijske publikacije, katalogi, slovarji, priročniki in drugo knjižno gradivo je potrebno postaviti v primeren prostor (prostor, ki bo na razpolago

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

tudi zunanjim uporabnikom gradiva in tako bo knjižnica odprta širši javnosti), ga primerno urediti in gradivo popisati po načelih Vzajemno bibliografsko-katalogne baze podatkov COBISS. Letno muzej sprejme več kot 300 novih knjižnih enot, ki jih je prav tako potrebno sprotno urejevati, hkrati pa skrbeti za starejše gradivo in ga po potrebi restavrirati. Za tovrstno skrb in delo muzej potrebuje usposobljeno osebo – bibliotekarja/ko, ki bo skrbela za knjižnično gradivo in hkrati tudi za uporabnike knjižnice.

Podjetništvo in kulturna dediščina

Kulturno dediščino, njeno varovanje in interpretacijo, je potrebno ambicioznejše približati dimenziji podjetništva. Kulturna dediščina lahko sodeluje pri tržnih programih kot podporna vsebina pri trženju kulturnega turizma in kot platforma za razvoj kulturnega managementa, torej upravljanja in vodenja kulturnih organizacij, mrež ali organiziranja kulturnih dogodkov.

Restitucijsko gradivo

Restitucijsko gradivo, ki se hrani v Italiji, je bilo v okviru različnih državnih komisij evidentirano in katalogizirano. Vračanje kulturne dediščine se s pristopom R Slovenije v EU mora obravnavati v duhu odprtega evropskega prostora in mirnega sožitja sosednjih držav. Dostopnost gradiva je ozko omejena na nacionalne ali samostanske zbirke z nekaterimi vidnimi umetninami (Rim, Benetke, Mantova, Humin-Gemona, Trst). Pokrajinski muzej v Kopru, kot zakoniti lastnik, je v dolgoletnem procesu restitucije vzdrževal dober dialog z ustanovami, ki hranijo istrsko dediščino. Uresničevanje upravičenih zahtev je bilo vezano na številne komisije, ki so z leti izgubile svojo vlogo v meddržavnem sporu. V petih desetletjih je naša ustanova poskrbela za dopolnjevanje temeljne dokumentacije o zahtevah, izpostavila svojo zakonito lastništvo, valorizirala segmente odtujene dediščine z utrjevanjem strokovnih vezi. Vračanje dediščine lastnikom je bilo vedno nesporno. Ob različnih manifestacijah so to potrdili najeminentnejši svetovni strokovnjaki. Pokrajinski muzej Koper bo vzpodbujal odločnejšo držo slovenskih politično-diplomatskih krogov v meddržavnih razgovorih. V širšem interesu držav in lastnikov, ki so doživele odtujevanja nacionalno pomembne dediščine v polpretekli zgodovini, bosta Pokrajinski muzej Koper z ustanoviteljico Mestno občino Koper v naslednjih letih uveljavila lastništvo kot osnovni argument za vračanje odtujenih spomenikov kulturne dediščine.

Čezmejno in mednarodno sodelovanje

Pokrajinski muzej Koper bo spodbujal sodelovanje z mejnimi hrvaškimi, italijanskimi in mednarodnimi sorodnimi znanstvenimi organizacijami: predvsem v slovenskem narodnostnem prostoru, z vključevanjem svojih programov v regionalne in evropske razpise. S posredovanjem pedagoških, znanstvenih in raziskovalnih izkušenj bo naša

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

ustanova prispevala k izobraževanju generacij Slovencev zunaj političnih meja. PMK se že nekaj let uspešno predstavlja v tujini z lastnimi razstavami in strokovnimi ter znanstveni predavanji. Na ta način skrbi za širšo diasporo Slovencev v svetu s podajanjem specifičnih vsebin, ki jih obravnava le naš muzej. Obenem so gostovanja v tujini (v strateško zanimivih državah) pomembne za turistično in kulturno promocijo lokalnega območja in posledično celotne Slovenije. V strategijo dolgoročnega mednarodnega sodelovanja se tako vključuje načrtovanje razstav in udejstvovanja v muzejski mednarodni mreži.

Dislocirana enota v Ilirski Bistrici

Pokrajinski muzej Koper strokovno skrbi za dislocirano enoto muzeja v občini Ilirska Bistrica na osnovi podpisane pogodbe med Pokrajinskim muzejem Koper in Občino Ilirska Bistrica. Glavni cilji so:

1. razvoj razstavne dejavnosti na dislocirani enoti in obogatitev muzejskih zbirk na Gradu Prem, v rojstni hiši pesnika Dragotina Ketteja in v sami Ilirski Bistrici;
2. zagotavljanje delovanja dislocirane enote Grad Prem v skladu z Zakonom o varstvu kulturne dediščine in Pravilnikom o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev;
3. ureditev primernih delovnih prostorov za zaposlenega v dislocirani enoti PMK na Gradu Prem;
4. zagotavljanje financiranja dislocirane enote PMK na Gradu Prem: sredstva za stroške dela, sredstva za splošne stroške delovanja, sredstva za programske materialne stroške.

Bolje urejeno sprejemanje gostov

Sprejemanje gostov predstavlja eno od glavnih in izredno pomembnih dejavnosti pri popularizaciji kulturne dediščine. Vloga zaposlenih, ki skrbijo za prvi stik z obiskovalci, je velikega pomena. Pokrajinski muzej Koper je na tem področju kadrovsko podhranjen, saj ima le dva redno zaposlena receptorja, ki skrbita za tri lokacije razstavnih prostorov v Kopru. Manjkajoče osebje se vsakoletno dopolnjuje z zunanjimi sodelavci (običajno so to zaposleni preko programa javnih del ali pa prostovoljci). Le na tak način se uspe zagotoviti ustrezní odpíralní čas. V prihodnosti je potrebno načrtovati več rednih zaposlitev.

Več pozornosti se bo namenilo tudi videzu receptorjev in protokolu sprejemanja. Receptorji morajo nositi ustrezne uniforme, ustrezno poznati slovenski, italijanski in po možnosti angleški jezik ter vsaj osnovno poznati predstavljene zbirke.

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

Uporaba sodobne tehnologije pri interpretaciji muzejskih vsebin

Sodobna spletna in IT tehnologija odpira nove možnosti interpretacije muzejskih vsebin ter približevanja različnim javnostim. Čedalje večje možnosti, ki jih ponuja navidezna resničnost (ang.: *virtual reality*) omogoča, da se v muzeju predstavljajo nove vsebine, na primer tiste, za katere ni fizičnega prostora in so dlje časa v depojih. Z izkoriščanjem možnostih teh vsebin se lahko muzej razvija v globino in širino. Globina pomeni možnost čedalje bolj ciljane interpretacije muzejskih vsebin, možnost predstavljanja vsebin, ki so v depojih ter možnost časovno dinamičnih predstavitev (na primer postopka restavriranja – »*time lapse*« tehnika). Širina pomeni možnost, da muzej vključi v svoje zbirke čedalje več vsebin, s katerimi sam ne razpolaga (eksponati drugih muzejev, eksponati na drugih ali javnih lokacijah, objekti). Spojitev obeh pristopov omogoča ponudbo »povečane resničnosti« (ang.: *augmented reality*), kjer se lahko v realen prostor vključijo dodatni, virtualni elementi, s katerimi lahko uporabnik prostor ali eksponat bolje dojame, razume njegove spremembe skozi čas. »Navidezna resničnost«, »povečana resničnost« in spletne možnosti odpirajo tudi velike možnosti ciljane in globalne promocije ustanove. Virtualni muzej, ki je že na voljo na spletni strani Pokrajinskega muzeja Koper, že danes predstavlja učinkovit način promocije, z nadgradnjo v 3D predstavitev bi dejansko pomenil presežek na globalnem nivoju in izjemno prispeval k promociji muzejskih vsebin.

Razširitev zbiralne politike na industrijsko dediščino

Istrsko območje je bilo aktivno že ob samem začetku industrializacije Evrope. V povojnem obdobju pa je postal prostor hitrega razvoja industrijske dejavnosti, kar se danes kaže predvsem v razvoju koprškega pristanišča. Industrijska zgodovina Koperja in Istre se je hitro razvijala na veliko področjih (avtomobilizem, igrače, prehranska industrija ...) in danes predstavlja pomembno plat sedanosti in bližnje preteklosti tega prostora. Nujna je opredelitev industrijske dediščine v okviru zbiralne politike kot posebna sekcija v okviru obstoječih kustodiatov muzeja (etnologija, arheologija, zgodovina, umetnostna zgodovina, pedagoški oddelek). S sistematičnim evidentiranjem, ciljnim zbiranjem, izobraževanjem in promocijo industrijske dediščine bo Pokrajinski muzej Koper obogatil in razširil svoje delovanje na lokalnem in širšem prostoru. Predvsem pa bo lahko poudaril pomen lokalnih industrijskih razvojnih potencialov skozi lokalno zgodovino do danes. Ob tem ne gre zanemariti potencialnega neposrednega povezovanja z gospodarstvom in ohranjanja industrijske dediščine, kar nam opredeljuje tudi zakonodaja na področju varstva kulturne dediščine.

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

PR strategija

Vsaka ustanova, katere delovanje sloni na obisku čim širše javnosti, mora vlagati v odnose z njimi. Pokrajinski muzej Koper se je doslej s tem vprašanjem ukvarjal rutinsko in brez profesionalne podpore, saj za to niti nima ustreznih zaposlenih. Komuniciranje z javnostmi trenutno izvajajo kustosi in direktor, potrebno pa bi bilo pridobiti osebo, ki bo izrecno zadolžena za to področje.

Komuniciranje z javnostmi poteka preko klasičnih medijev in preko najbolj razširjenih družbenih omrežij, Facebook in Twitter. Smiselno je koristiti še druga, kot na primer Instagram ali Tumblr ter povečati frekvenco objavljanja ter doseči dnevni ritem ustvarjanja novih vsebin.

Komuniciranje z javnostmi mora iti tudi dlje in potekati v sklopu dolgoročne strategije uveljavljanja blagovne znamke muzeja (ang.: *branding*) kot privlačna in spoštovana kulturna destinacija in profesionalna, strokovna, a tudi hitro odzivna ustanova za hrambo, zaščito in interpretacijo kulturne dediščine.

Medinstitucionalno sodelovanje in evropski projekti

Sodelovanje med kulturnimi in sorodnimi ustanovami ter med ustanovami drugih področij postaja čedalje pomembnejše. Sodelovanje omogoča medsebojne skupne projekte, razstave, boljšo promocijo, dodatno motiviranje uporabnikov k obiskovanju povezanih ustanov, optimizacijo izkoriščanja obstoječih potencialov posledično predstavlja pozitivne ekonomske učinke.

Evropski projekti vedno bolj predstavljajo pomemben vir za razvoj muzejske dejavnosti, saj redna sredstva na občinski in nacionalni ravni zagotavljajo le večinsko pokrivanje stroškov, ki so povezani z rednim delovanjem in izvajanjem rednih letnih programov. Pri tem omogočajo dodatni razvoj muzejske dejavnosti in investicijska vlaganja na prvem mestu sredstva evropskih in drugih projektov. Vlaganje v mednarodno mreženje, tudi z izmenjavo kontaktov in obiskov, je temeljnega pomena pri pripravi, prijavi in uresničevanju evropskih projektov.

Celovita muzejska ponudba

Ponudbo muzeja sestavljajo tako storitve, ki izhajajo iz izvajanja javne službe (izvajanje razstav, izobraževalnih dejavnosti, konserviranje, restavriranje, dokumentiranje), kot dopolnilne, tržne storitve. Tu vključujemo trženje tekstovnega in grafičnega materiala, strokovnih in intelektualnih storitev (to so lahko posebni tržni programi kot npr. rojstni dan ali dan s kustosom), publikacij in replik muzejskih predmetov, prav tako pa tudi oddajanje v uporabo posameznih ekskluzivnih prostorov za organizacijo priložnostnih prireditev in slovesnosti, organizacija rojstnih dni in sklepanja zakonskih zvez.

Sestavni del poslovnega programa muzeja je muzejska trgovina v pritličju palače. Njena dejavnost je najbolj očitno povezana s posredovanjem replik muzejskih

POKRAJINSKI MUZEJ KOPER
MUSEO REGIONALE DI CAPODISTRIA
KOPER REGIONAL MUSEUM

predmetov, katalogov, pedagoških in drugih muzejskih publikacij. V resnici služi recepcija za več kot to, saj pomeni prvi stik obiskovalca z muzejem in je prvo stičišče muzejskega osebja ter javnosti.

Uspehi in izzivi

Pokrajinski muzej Koper je v zadnjih letih doživel številne spremembe, velik del strateškega načrta je bil uresničen. Zagotovo najbolj ambiciozen cilj, ki nam ga je uspelo uresničiti skupaj z ustanoviteljico, je temeljita prenova palače Belgramoni Tacco. S tem je ustanova pridobila tudi ustrezno recepcijo in muzejsko trgovino, sanitarije ter večnamenski in pedagoški prostor. Z aktivnostmi v sklopu evropskega projekta Openmuseums je bila postavljena muzejska pot, avdiovodniki, dvorana v Piano nobile je bila sodobno opremljena (ozvočenje, možnosti projekcije), vsi prostori na naslovih Kidričeva 19 in Gramscijev trg 4/5 so bili tudi opremljeni z Wi-Fi povezljivostjo. Restavratorska delavnica se je preselila v novi del za lapidarijem, nova pa je nastala na naslovu Kettejeva 13. Veliko je bilo narejenega na digitalizaciji, tudi s pomočjo sredstev omenjenega evropskega projekta, muzej je sedaj predstavljen tudi virtualno preko spleta, kjer je mogoče izvesti tudi virtualni sprehod po zbirkah. Spletna stran je prenovljena, muzej pa ima tudi delujoče strani na večjih družbenih omrežjih. Glavna izziva, ki še nista bila rešena in bosta rešena v obdobju tega strateškega načrta, so dodatni depojski prostori in selitev upravnih prostorov iz palače Belgramoni Tacco, tako da se bodo lahko vsi prostori namenili razstavnim dejavnostim.

Pokrajinski muzej Koper je osrednji muzej Istre, Krasa in Brkinov ter mora kot tak izkoristiti vse svoje potencialne, tako geografske, kot vsebinske, da lahko čim učinkoviteje hrani, predvsem pa širi znanje in zavest o kulturni dediščini.

Luka Juri,
direktor